

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет філології

Кафедра загального та германського мовознавства

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**Риторика**

Освітня програма другий рівень (магістр)

Спеціальність 035 Українська мова і література/Середня  
освіта. 035.033 Слов'янські мови та літератури

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри  
Протокол № 1 від “22” вересня 2020 р.

## **ЗМІСТ**

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

| 1. Загальна інформація                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                               |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------|
| Назва дисципліни                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Риторика                                                                                      |
| Викладач (-і)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Ярослав Григорович Мельник                                                                    |
| Контактний телефон викладача                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | (0342) 59-60-10 моб. 067 730 58 26                                                            |
| E-mail викладача                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | mel.jarolav@gmail.com                                                                         |
| Формат дисципліни                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | заочна                                                                                        |
| Обсяг дисципліни                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Кредитів ЄКТС -3 (90 год.)                                                                    |
| Посилання на сайт дистанційного навчання                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | <a href="http://www.d-learn.pu.if.ua">http://www.d-learn.pu.if.ua</a>                         |
| Консультації                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Надання консультативної допомоги при підготовці презентацій та захисту теоретичного матеріалу |
| 2. Анотація до курсу                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                               |
| <p>Курс «Риторика» для студентів спеціальності «Українська мова і література» планується у ракурсі цієї ж дисципліни, яка викладається у середніх навчальних закладах. Риторика програмується для середніх шкіл у обсязі класичної риторики, а для студентів, які навчаються за програмою магістр у форматі «неориторика». У рамках університетського курсу розглядається класична та неориторика. Студенти-філологи виконують роботи, які складаються з двох основних сегментів: написання конспекту-реферату з історії та теорії риторики та підготовки доповіді з проблем неориторики та дискурсології поч. ХХІ століття. Усна доповідь готується у рамках запропонованих тем, обов'язковим є усний виклад – презентація теми та проведення дискусії обговорення в умовах живомовної комунікації.</p>                                                                                                                                                               |                                                                                               |
| 3. Мета та цілі курсу                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                               |
| <p><b>Мета</b> полягає у наданні інформації з історії формування методології риторики від античності до наших днів. Виокремлення у окремий сегмент риторики початку ХХІ століття та вивчення основних умов формування інформаційного середовища, морально-етичних норм та ін. Також <b>ціллю</b> є вивчення правил академічного висвітлення інформації з дотриманням логічних, граматичних, орфоепічних норм.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                               |
| 4. Компетентності                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                               |
| <p>До студентів-філологів висуваються наступні вимоги щодо компетентностей. 1) необхідно володіти інформацією щодо соціокультурних чинників публічного слова. 2) Необхідно знати історію (періодизацію) розвитку риторики від античності до ХХІ ст. 3) Основні філософсько-лінгвістичні засади сучасної дискурсології. 4) принципову різницю між класичною риторикою та концепцією сучасної риторики. 5) уміти розрізняти комунікативну поведінку мовця у відповідності до принципів і законів класичної риторики та неориторики. 6) знати основні ознаки ментально-комунікативної поведінки представників українського мовного простору та європейських країн. 7) Основні умови та етико-правові рамки комунікативних кодів у відповідності до норм початку ХХІ ст.. 8) Принципи та правила неориторики. 9) Спроможність адаптувати дисципліни – риторику та неориторику до шкільних програм.</p> <p>Вміти застосувати вищеописані теоретичні знання на практиці.</p> |                                                                                               |
| 5. Результати навчання                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                               |
| <p>Результати навчання полягають у оволодінні основними теоретичними та практичними знаннями у галузі комунікатології та наратології, уміння укладати зібраний матеріал у чітку послідовну форму та уміти оприлюднити її в аудиторії з урахуванням її вікових, культуро-світоглядних особливостей.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                               |
| 6. Організація навчання курсу                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                               |

| Обсяг курсу                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                           |                        |                                          |             |                                                        |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|------------------------|------------------------------------------|-------------|--------------------------------------------------------|
| Вид заняття                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                           |                        | Загальна кількість годин                 |             |                                                        |
| лекції                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                           |                        | 4                                        |             |                                                        |
| семінарські заняття / практичні / лабораторні                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                           |                        | 4                                        |             |                                                        |
| самостійна робота                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                           |                        | 82                                       |             |                                                        |
| Ознаки курсу                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                           |                        |                                          |             |                                                        |
| Семестр                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Спеціальність                                             | Курс<br>(рік навчання) | Нормативний /<br>вибірковий              |             |                                                        |
| I, III                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | 035 філологія<br>035.031 українська<br>мова та література | I, II                  | нормативний                              |             |                                                        |
| Тематика курсу                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                           |                        |                                          |             |                                                        |
| Тема, план                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Форма<br>заняття                                          | Література             | Завдання,<br>год                         | Вага оцінки | Термін<br>виконання                                    |
| Тема 1. Історія<br>риторики та<br>літературної<br>традиції;<br>- Риторика як<br>форма<br>культурного<br>існування<br>соціуму;<br>- Культура<br>Античності та<br>культура<br>публічного<br>слова в античну<br>епоху;<br>- Основні<br>правила та<br>закони<br>оприлюднення<br>інформації;<br>- Антична<br>риторика як<br>одна із засад<br>формування<br>європейської<br>культури. | Лекція,<br>практичне<br>заняття,<br>самостійна<br>робота  | 1,5,7                  | Лекція – 2,<br>самостійна<br>робота – 12 | 5 балів     | У<br>відповідності<br>до<br>академічного<br>планування |
| Тема 2.<br>Риторика від<br>Середніх віків<br>до XXI століття<br>– два основні<br>періоди у<br>історії<br>риторики;<br>-Риторика<br>епохи<br>Відродження та<br>Просвітництва;                                                                                                                                                                                                    | Лекція,<br>практичне<br>заняття,<br>самостійна<br>робота  | 1,3,6                  | Лекція -2<br>Самостійна<br>робота - 16   | 5 балів     | У<br>відповідності<br>до<br>академічного<br>планування |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                      |       |                                            |         |                                            |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------|-------|--------------------------------------------|---------|--------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Криза риторики та її повний занепад;</li> <li>- Відродження риторики у XX столітті;</li> <li>- Зміна парадигми риторики: риторика та неориторика – конфлікт методологій.</li> </ul>                                                                                                                   |                                      |       |                                            |         |                                            |
| <p>Тема 3.<br/>Риторика початку XXI століття.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Основні умови та вимоги до неориторики та публічного слова.</li> <li>- Нові критерії та стандарти у формуванні інформаційного поля;</li> <li>- Дискурсологія та наратологія: ЗМІ та інформаційний простір у контексті нової методології.</li> </ul> | Практичне заняття, самостійна робота | 4,6,7 | Практичне заняття – 2 Самостійна робота 20 | 5 балів | У відповідності до академічного планування |
| <p>Тема 4.<br/>Академічний дискурс в умовах неориторики.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Академічна комунікація: традиції та новаторство;</li> <li>-Психологічно-когнітивні засади нового академічного дискурсу;</li> <li>- Соціально-культурологічні</li> </ul>                                                                  | Практичне заняття, самостійна робота | 1,4,6 | Практичне заняття – 2 Самостійна робота 20 | 5 балів | У відповідності до академічного планування |

|                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |  |  |  |  |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|--|--|
| умови формування інформаційного простору;<br>- Академічна комунікація поч. ХХІ ст. як оновлений інформаційний простір;<br>- науково-соціометричні параметри сучасного інформаційного середовища та адаптативні механізми при необхідності інтеграції. |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |  |  |  |  |
| 7. Система оцінювання курсу                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |  |  |  |  |
| Загальна система оцінювання курсу                                                                                                                                                                                                                     | Оцінювання здійснюється за національною та ЄCTS-шкалою. Оцінювання на основі 100-бальної шкали (Див.: пункт „9.3. Види контролю” Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»).                                                                                                                                                           |  |  |  |  |
|                                                                                                                                                                                                                                                       | Загальні 100 балів включають: 50 балів за реферативний виклад історії та теорії риторики; 25 балів підготовки презентації та презентація матеріалу на запропоновану тему з проблем сучасної неориторики (політичної) з супутнім аналізом комунікативної поведінки лідерів країн, працівників ЗМІ та ін. на поч. ХХІ століття; 25 балів уміння проводити дискусії, полеміки, вести структуровану етично збалансовану комунікацію; коректно формувати текстовий (вербальний) процес. |  |  |  |  |
| Вимоги до письмової роботи                                                                                                                                                                                                                            | Концептуально-конкретне та емпірично-верифіковане висвітлення питань                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |  |  |  |  |
| Семінарські заняття                                                                                                                                                                                                                                   | За 5-ти бальною шкалою                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |  |  |  |  |
| Умови допуску до підсумкового контролю                                                                                                                                                                                                                | Виконання усіх запланованих програмою дисципліни форм навчальної роботи, які підлягають контрольному оцінюванню. Мінімальна кількість балів для зарахування курсу – 50 балів                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |  |  |  |  |
| 8. Політика курсу                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |  |  |  |  |
| Жодні форми порушення академічної не доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування у відповідності до Положення 1 та Положення 2.                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |  |  |  |  |
| 9. Рекомендована література                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |  |  |  |  |
| 1. Абрамович С.Д., Чикарькова М.Ю. Риторика. – Львів, 2001.                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |  |  |  |  |
| 2. Безменова Н.А. Очерки по теории и истории риторики. – Москва, 1991.                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |  |  |  |  |
| 3. Срушевич Г.Д., Мельник Я.Г. Вступ до риторики. – Івано.Франківськ, 2002.                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |  |  |  |  |
| 4. Мельник Я.Г. Спічрайтинг. – Івано-Франківськ, 2019.                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |  |  |  |  |
| 5. Сагач Г.М. Риторика. – К.:2009.                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |  |  |  |  |

- |                                                                                                                   |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>6. Леммерман Х. Учебник риторики. – М.: 2006.</p> <p>7. Мейзерский В. Философия и неориторика. – К.: 1991.</p> |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

**Викладач к.ф.н, професор Мельник Ярослав Григорович**